

Студент 4 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ЇХ ПОДОЛАННЯ

Анотація. Розглянуто проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. Викладені проблеми та пропозиції щодо вдосконалення їх обліку з метою забезпечення формування достовірної інформації про результати діяльності підприємства.

Аннотация. Рассмотрены проблемы учета финансовых результатов деятельности предприятий. Изложены проблемы и предложения по совершенствованию их учета с целью обеспечения формирования достоверной информации о результатах деятельности предприятия.

Annotations. The problem of accounting the financial performance of companies is examined. The problems and proposals for improving their accounting in order to ensure the formation of reliable information about the performance of the company are stated.

Ключові слова: суб'єкт малого підприємництва, фінансові результати діяльності підприємства, Звіт про фінансові результати.

Інтеграція вітчизняної економіки у світовий економічний простір на засадах партнерства потребує проведення поглиблених досліджень теоретико-методологічного і практичного характеру, направлених на забезпечення кардинального підвищення ефективності господарювання. В умовах ринкової економіки основний показник ефективності господарювання, основа економічного розвитку підприємства – прибуток, що є головним фактором, який визначає гостроту та необхідність вирішення проблем удосконалення обліку фінансових результатів з метою формування надійного фундаменту для підвищення економічної результативності підприємств. На даний час в умовах глобалізації та розвитку ринкової економіки серед комплексу проблем найважливішим постає питання формування, обліку та відродження у звітності фінансових результатів господарчих суб'єктів.

Над питанням розвитку та вдосконалення звітності та обліку й аналізу фінансових результатів в Україні працювали такі вчені, як: Білуха М. Т., Валуєв Б. І., Голов С. Ф., Бутинець Ф. Ф. та ін. Практичним аспектам визначення фінансового результату велику увагу у своїх працях приділяють Дем'яненко М. Я., Кирилюк О. Ф., Стаднік Л. І., О. Кисельова, але ця проблема потребує більш детального розгляду.

Метою дослідження є розгляд теоретичних аспектів обліку фінансових результатів і дослідження проблем та особливостей, пов'язаних з їх обліком. Відповідно до мети дослідження в роботі поставлені такі завдання: уточнити визначення сутності фінансових результатів діяльності як економічної категорії; розробити пропозиції щодо вдосконалення методики обліку фінансових результатів діяльності підприємства та ін. Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність суб'єктів господарства, предметом – облік і аналіз фінансових результатів діяльності підприємств.

Фінансові результати як облікова категорія визначаються різницею між доходами і витратами або приростом (зменшенням) власного капіталу підприємства, створеним у процесі підприємницької діяльності за звітний період за виключенням зміни капіталу за рахунок внесків або вилучення власниками [1]. Таке визначення найбільш повно розкриває сутність фінансових результатів і підтверджується при формуванні фінансової звітності, яка передбачає відображення фінансових результатів, а саме Балансу і Звіту про фінансові результати.

Фінансовим результатом господарської діяльності підприємства є збиток або прибуток. Прибуток в основному утворюється в результаті продажу (реалізації) готової продукції (товарів, послуг). Крім того, підприємство може продавати (реалізовувати) інші матеріальні цінності і послуги допоміжних виробництв та господарств, а також мати доходи і збитки, що збільшують або зменшують розмір прибутку від інвестиційної діяльності [2]. Згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій фінансові результати формуються в розрізі видів діяльності. Кожен вид діяльності характеризується доходами і витратами, що необхідні для отримання цих доходів, згідно з принципом нарахування та відповідності доходів і витрат. Слід зазначити, що вищезазначений принцип разом із високим ступенем деталізації доходів і витрат створює систему, яка є досить зручною для складання звітності та максимально наочною для прийняття рішень.

Визначення фінансових результатів діяльності не може дати повної характеристики всьому різноманіттю ситуацій, пов'язаних з визначенням фінансових результатів підприємства, в процесі його господарської діяльності. Існує деяка певна невідповідність між ознаками видами діяльності, доходів та формування фінансових результатів. Розглядаючи питання формування фінансових показників діяльності, слід зазначити, що в нормативно-правових документах є певна невідповідність у визначенні класифікації ознак видів діяльності. Згідно з П(С)БО 3 і Планом рахунків формування показників здійснюється за такими видами діяльності: інвестиційна, основна, фінансова, операційна, звичайна, від надзвичайних подій та інша діяльність [3].

Згідно з П(С)БО 15 "Дохід" і з діючим Планом рахунків доходи, отримані від основної діяльності, називаються доходами від реалізованої продукції (послуг, робіт). Як зазначалось вище, основна діяльність – це певні операції, що пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції (робіт, послуг) [4]. Вони є головною метою створення

раціонально та доцільно називати доходом від основної діяльності, а рахунок 70 "Доходи від реалізації" замінити назвою "доходи від основної діяльності". На основі цих пропозицій формується єдиний підхід для складання і подання всіх форм звітності щодо використання понять операційної, фінансової, інвестиційної діяльності підприємства і надзвичайних подій з безпосередньою відповідністю їх рекомендаціям щодо структури рахунків обліку фінансових результатів діяльності.

Таким чином, можна зробити висновок, що проведені дослідження з удосконалення обліку і відображення у звітності інформації про результати діяльності підтверджують необхідність запровадження єдиних класифікаційних ознак і більшої конкуренції обліку доходів, витрат, що потребує зміни у формі звіту про фінансові результати і методичних засадах формування інформації за показниками Звіту в системі рахунків бухгалтерського обліку. Такий підхід виправданий з економічної точки зору, оскільки співставлення показників доходів та витрат за джерелами і напрямками їх утворення дає можливість виявити найбільш прибуткові господарські рішення.

У подальшому потрібно розглядати досліджуване питання, щоб систематизувати та значно спростити проблему обліку фінансових результатів підприємств України.

Наук. керівн. Часовнікова Ю. С.

Література: 1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>. 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 10 червня 2010 року № 382. 3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1591. 4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Доходи", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1591. 5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності від 19.04.2012 р. № 4014-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.